

Afvigelse, man træffer, er ret ejendommelig, ganske særlig efter den Udtalelse, som den højtærede Landbrugsminister fremsatte under Debatten i Gaar, idet han udtalte: Her er ikke Tale om Gave til nogen Enkeltmand. Han udtalte endvidere, at det nuværende Tilskud sikkert vilde bortfalde med indeværende Aar, men efter disse to Udtalelser virker det en lille Smule meningsforstyrrende, at man straks i § 2 træffer et nyt Ord i denne Lov, nemlig „Statshjælp“, idet der staar: „Til Statshjælp til Oprettelse af nye Husmandsbrug“. Hvorfor skal man have Ordet „Statshjælp“ ind der, da det faktisk ikke er Statshjælp, der her er Tale om, men Ydelse af Laan, ganske vist til en lav Rente, men Staten har ikke noget Tab deraf, tværtimod en Fordel: Man giver et Laan til en Mand, som ellers vilde være henvist til de arbejdsløses Rækker, og som det offentlige paa en eller anden Maade maatte understøtte, og samtidig skaber man et Erhverv for Manden, som gør, at han bliver Skatteyder. Den Udgift, man har ved Laanet, faar man altsaa ind igen mangefold, jeg synes derfor ikke, man skulde anvende Ordet „Statshjælp“. I den gamle Lov stod der „Statstilskud“, og det Ord var paa sin Plads, thi der var jo Tale om Statstilskud, men ifølge Ministerens Udtalelser bliver der slet ikke Tale om Statstilskud efter denne Lov, det skulde falde bort i indeværende Aar, men denne Lov kommer jo til at gælde i det kommende Aar.

I § 3 siges der, at Maksimumsbeløbet for Laaneværdien for de Husmandsbrug, der oprettes, fastsættes af Landbrugsministeren efter Samraad med Rigsdagens Finansudvalg. Jeg vil advare herimod, i alt Fald skal Beløbet, hvis man gør det, fastsættes Aaret før. Forholdet er nemlig det, at de, som skal begynde at arbejde efter denne Lov, som skal søge Laan efter den, skulde allerede have købt Jorden, men det kan de ikke, fordi vi ingen Lov har. Ellers er Regelen, at de allerede i Løbet af Foraaret køber Jord, at de indsender Ansøgninger til Amtskommissionerne, der indgives Indberetning om Efteraaret, og hen i November Maaned faar de Tilsagn om, at Laanet er dem bevilget, men allerede paa et meget tidligt Tidspunkt har de fra Amtskommissionen faaet Meddelelse om, at den Jord, de har købt, er antaget til den Pris, de har givet for den, for saa vidt der er Penge til dem. Men hvis man vedtager Paragraffen i denne Skikkelse, vil det overhovedet være umuligt for disse Mennesker at købe Jord et halvt Aar, maa-ske et helt Aar, før de faar at vide, hvad

Maksimumsbeløbet er. Denne Bestemmelse vil volde saa store Vanskeligheder, at jeg paa det indstændigste vil bede den højtærede Minister tage en Konference med Kommissionsformændene om dette Punkt, jeg er sikker paa, de vil sige det samme som jeg: at det vil være vanskeligt at arbejde med Loven, hvis denne Paragraf vedtages. I § 4 finder vi atter Statshjælpen, Ministeren har forelsket sig i dette Udtryk, jeg forstaar ikke hvorfor.

Jeg skal derefter kun opholde mig ved Bestemmelsen om Tillægslaan. Her foreslaas den samme Bestemmelse, som blev indført ved Lov af 6. Maj 1921, og som gaar ud paa, at de Lodder, som var oprettet i 1917, ogsaa kunde komme i Betragtning med Hensyn til Tillægslaan. Der ydes hertil 1 250 000 Kr., men det siges, at Tillægslaan skal fortrinsvis tilfalde Bjere af Brug, som er oprettet ifølge Loven af 22. Juni 1917. I Udvalget prøvede vi i Fjor at faa Landbrugsministeren til at gaa med til, at Tillægslaanene for de ældre Statshusmandsbrug blev gjort noget højere, end de er nu, de kan i Øjeblikket kun gaa til 9 000 Kr., men den højtærede Landbrugsminister vilde ikke gaa med hertil. Det var i alt Fald Udvalgets Mening, at den Form, Lovforslaget havde, aabnede Muligheder for, at ogsaa ældre Statshusmandsbrug kunde komme op paa 12 000 Kr. Det viste sig senere, at det ikke holdt Stik, og jeg indrømmer, at som Lovens Ordlyd var, kan den kun fortolkes saaledes, at kun de, der har faaet Laan efter Loven af 22. Juni 1917, kan komme op til 12 000 Kr., de andre maa blive nede paa de 9 000 Kr. Jeg forstaar det ikke, thi det Beløb, der er bevilget her, er sikkert saa rigeligt, at det vil være tilstrækkeligt til, at de andre ogsaa kunde komme op paa et noget højere Beløb, og jeg haaber, at naar vi nu faar Sagen undersøgt, og det viser sig, at mange af de ældre Statshusmandsbrug er for smaa, vil den højtærede Minister gaa med til at give disse Brug Lejlighed til at udvide sig, til at faa større Tillægslaan, saa de kan danne en økonomisk Basis for Familiens hele Underhold. Der er, som sagt, bevilget 1 200 000 Kr., det vil sige, at der kunde blive over 5 000 Tillægslaan til dem fra Loven af 1917. Vi har jo ikke oprettet forfærdelig mange Brug efter den Lov, omtrent en 500 Brug; der blev oprettet 225 i 1918—19, 150 i 1919—20 og 136, tror jeg, i 1920—21; de fleste er oprettet efter Loven af 1917, men der er i hvert Fald ikke oprettet mere end ca. 500. Det højeste, disse Mennesker kan faa i Tillægslaan, er 1 200 Kr., og den højtærede